

BUITEN

19^E JAARGANG N^O. 4.

ZATERDAG 24 JANUARI 1925.

Foto R. H. Herwig.

OUDE WILGEN AAN HET AMSTERDAMSCHE SLATUINENPAD.

Redacteur: *Mr. A. LOOSJES.*

INHOUD:

DE ANGST, DIE DOODT (4), DOOR A. M. CHISHOLM. BLZ.	38
PALEIZEN EN KASTEEL EN OM PARIJS, (VERVOLG) DOOR	
RO VAN OVEN, GEÏLLUSTREERD	BLZ. 40—43
OUDERWETSCH BLOEMEN EN STRUIKEN, DOOR J.	
SCHUITMAKER CZ.	BLZ. 42
BIJ 'T WEERZEN VAN MIJN DORPJE (GEDICHT), DOOR	
D. A. POSTEMA	42
HET VEEMGERICHT, DOOR HANS DONKER	43
HET AMSTERDAMSCH SLAGTUIJNENPAD, DOOR H.,	
GEÏLLUSTREERD	BLZ. 37, 44—45
BRIGADE VOOR EERSTE HULP BIJ ONGELUKKEN AAN	
DIEREN, DOOR IDA JOH. W. DE VRIES GEÏLL., BLZ.	46—47
ALS DE VRIJHEID WENKT (4), DOOR H. E. KUYLMAN BLZ.	47
JONGE JOEGOSLAVIËR OP DEN ARM ZIJNER MOEDER,	
ILLUSTRATIE	43

BERICHTEN VAN REDACTIE EN UITGEVERS.

Men gelieve alles wat de Redactie of de Administratie van dit weekblad betreft te adresseren aan de Uitgevers Scheltema & Holkema's Boekhandel, Rokin 74—76, Amsterdam, met de toevoeging: „Voor de Redactie” of „voor de Administratie van het Weekblad Buiten”. Duidelijke naam en adresvermelding wordt verzocht ook achter op de foto's.

Afzonderlijke nummers: Prijs 40 cts.

DE ANGST, DIE DOODT

4) door A. M. CHISHOLM.

„GOEDEN avond,” zei Jerry beleefd, op een toon die door hoffelijkheid het uiterst onconventionele van zijn verschijning wilde goed maken. „Heilige Moeder!” hijgde de kleine man en hij sloeg snel een kruis. „Zie je, ik ben uit het water gekomen” — begon Jerry en keek vol verbazing naar den heiligen angst, die op het gelaat van den ander geschreven stond. „Dat zie ik, m'neer — ik bedoel eerwaarde — ik wil zeggen, heilige vader,” zei de ander klappertandend. „O, lieve help! Waarom bent u daar niet gebleven?” „Daar gebleven — om gemarteld te worden door die kleine duivels!” riep Jerry uit, slaande met zijn ahornetak. „En — en bent u nog niet gewend aan die duivels?” vroeg de man flauwtjes. „Neen, dat ben ik niet,” zei Jerry woest. „Waarvan denk je dat ik gemaakt ben?” „Dat weet ik niet,” zei de man bevend. „Sommigen zeggen van maneschijn. Maar wat moet u hebben? Is het de oude dame?” „Zeer zeker niet. Waarvoor zou ik een oude dame moeten hebben?” „Het is toch niet Miss Moira of de jongen — ze zijn nog zoo jong.” „Zie ik eruit alsof ik een visite ga maken?” zei Jerry sarcastisch. „Ben je gek?” „Dat hoop ik,” zei de ander vurig, „liever dan dat ik zulke verschijningen bij mijn volle verstand zie.” „Wel, wat is er met mij aan de hand?” vroeg Jerry, niets begrijpend. „Heb je nooit te voren een ontkeeden man gezien? Je ziet toch geen staart of gespleten hoeven aan mij, wel? Ziehier wat er is gebeurd. Ik was in het water. . . .” „Vertel het mij niet!” gilde de kleine man. „Ik weet het. Ik weet het.” „Wel, verduiveld!” riep Jerry uit, waarop de kleine man weer een kruis sloeg. „Bent u voor mij gekomen?” vroeg hij vol angst. „Als je weet wie mijn broek heeft gestolen, ben jij de man, dien ik hebben moet. Ik moet mijn broek hebben en wel vlug ook!” „Broek!” hijgde de ander. „Broek — en de rest van mijn kleeren!” zei Jerry streng en deed een stap naar hem toe. „Maar bij die beweging keerde de man zich om met een gehuil dat weerklonk door de stilte van den avond en rende over den weg, met de snelheid van een jongen kerel.

Jerry bleef eerst verbaasd stilstaan en holde hem toen achterna. „He! Kom terug!” schreeuwde hij. „Ik zal je geen kwaad doen. Ik moet mijn broek hebben.” Maar de afstand tusschen hen bleef steeds toenemen. Zonder schoenen kon hij den man niet inhalen. Met een pijnlijken vloek bleef hij stilstaan. „Lieve help!” zei hij plotseling. „Ik geloof dat hij mij voor een spook hield. Een spook!” Hij lachte en uit pure plagerij uitte hij een langen, huilenden kreet, gevolgd door een duivelschen lach. Toen draafde hij voort over den weg. Links zag hij een enkel licht, dat ongetwijfeld van het huis der Arrans kwam. Hij liep een bruggetje over dat boven een smalle kreek was geslagen en kwam op een zandig gedeelte van den weg. Hij vond het weinig gebruikte zijpad en hinkte voort over wortels en takken, die schenen te bestaan uit scherpe knoesten. In het lage huisje brandde licht door neergelaten gordijnen en terwijl Jerry nader kwam, was hij blij dat hij dien middag geen hond in den omtrek had gezien. Hij klopte aan met het gevoel van een schipbreukeling, die een betrekkelijk veilige haven bereikt. In het huis hoorde hij een stoel over den vloer krassen. „Wie is daar?” vroeg de stem van den bewoner. „Ik ben de man, die hier vanmiddag water heeft gedronken.” „Wat verlangt u?” „Ik wou graag binnen komen,” antwoordde Jerry. „Er is mij iets onaangenaams overkomen.” Een oogenblik bleef het stil, toen klonken voetstappen. Een slot werd opengedraaid en een grendel weggeschoven. De deur ging eenige centimeters open en werd tegengehouden door een ketting. Door de opening gluurde de bewoner naar buiten. Tot Jerry's groote verbazing hield hij het ganzenroer in zijn hand. „Slaapt u met dat oude geweer?” vroeg hij driftig. „Om 's hemelwil, laat mij binnen, vóór de musketen mij levend verscheuren.” „Waar zijn uw kleeren?” vroeg de ander. „Ik heb ze aan een arm, blond meisje gegeven,” zei Jerry vol ironie. „Zeg, ik ben half dol door die muggen. Laten wij praten als ik binnen ben.” De ander liet de ketting zakken en Jerry wierp zijn trouwen ahornetak weg na een hevigen afscheidsslag. Hij trad binnen. „Hebt u een broek voor mij?” vroeg hij. Zijn gastheer grinnikte. „Ik zal er wel een kunnen vinden, maar ik weet niet of ze u zal passen.” „Iedere broek zal mij passen,” merkte Jerry op, vol overtuiging. „Ik ben de makkelijkst gekleede man ter wereld.” De ander haalde een broek, een hemd en pantoffels uit een tweede kamer en Jerry gleed er in met de snelheid van een brandweerman bij het eerste alarmsein. „Dat is beter,” verklaarde hij. „Nu ik niet langer een zes voet lange schaamteblos ben, mag ik mij zeker wel voorstellen. Mijn naam is Ronan.” „De mijne is Boyle. Wat zou u zeggen van wat eten en drinken?” „Ik zal van beide gaarne gebruik maken,” zei Jerry. „Ik ben tegenwoordig weliswaar geheel-onthouder maar ik zal dezen keer eens zondigen, omdat ik nooit een beter excuus ervoor zal vinden.” Een half uur later lag hij op zijn gemak achterover, een zeer goede sigaar rookend en peinzend naar zijn gastheer kijkend. „Zooals u ongetwijfeld weet,” sprak hij, „ging eens een man van Jeruzalem naar Jericho en viel in handen van dieven, die hem van zijn kleeding beroofden en hem verder mishandelden; en de priester en de Leviet gingen hem voorbij en hij was in groote moeilijkheid tot de barmhartige Samaritaan langs kwam. Hiermee bedoel ik, Mr. Boyle, dat de Samaritaan niet half zoo goed was als u. Ik stel uw vriendelijkheid zeer op prijs.” „Ik tracht iemand behoorlijk te behandelen,” zei Boyle, zich nog een glas whisky inschenkend. „U behoeft er niet zooveel ophef van te maken. Dat verhaal van dien Samaritaan — staat in den Bijbel. Maar u schijnt mij niet een geestelijke te zijn.” „Ben ik ook niet. Ik schrijf boeken — of probeer het tenminste te doen.” Boyle staarde hem aan. „U bent toch niet Gerald Ronan?” „Ja.” „Neen maar!” riep Boyle uit. „Dat is grappig — dat is zeer zeker heel grappig.” „Zoo?” zei Jerry. „Nu, misschien is het dat wel. Maar waarom?” Boyle antwoordde niet dadelijk. Hij schudde zijn hoofd en staarde peinzend naar Jerry. „Om geen bizondere reden,” antwoordde hij eindelijk, „maar ik heb onlangs een boek van u gelezen — „Vloed” —. Ik zou graag willen weten hoe u er toe kwam dat verhaal te schrijven.” „Ik schreef het zoo maar,” zei Jerry. „Het is zuivere fantaisie.” „Bedoelt u dat het geheel in uw verbeelding is opgekomen?” „Zeker,” gaf Jerry toe, „zoo is het.” Boyle bleef hem een oogenblik aanzien. „Daar sta ik verbluft van.” „Waarom?” „Och, het leek mij zoo grappig dat u het kon doen,” antwoordde Boyle langzaam. „Hoe dan ook, het is een mooi verhaal. En u woont zoo tijdelijk in Winota? Schrijft u weer een boek?”

„Ik probeer het,” zei Jerry. „Maar een hotel is geen plaats waar men kan schrijven. Ik denk dat ik een tent zal nemen en hier ergens bij de baai gaar wonen. Maar ik vind het vervelend, voor mijn eigen eten te moeten zorgen, als ik bezig ben.” „Er volgde een lange stilte, afgebroken door Boyle. „Zou u hier willen komen om te schrijven?” vroeg hij. „Hier? In dit huis, bedoelt u?” Boyle knikte. „Het is hier zeer rustig, als het dat is wat u zoekt. Ik ben stil. Gedurende den dag ben ik buiten en bewerk mijn tuin. Er is een voorkamer heel aan het einde van de gang. U hoort daar niets. Het eenige wat u moet meebrengen, is uw eigen boeltje. Ik zal voor het koken zorgen. Ik heb niets anders te doen.” „Het is heel vriendelijk van u,” zei Jerry weifelend. „Maar u hebt mij verteld, dat u graag alleen bent. Ik vrees dat u mij na een poosje een lastpost zult vinden.” „Dan kunt u het nog met de tent probeeren of naar het hotel terugkeeren,” antwoordde Boyle. „Ik zou u graag hier willen hebben. Ik ben in den laatsten tijd wat — zenuwachtig. Het is hier heel eenzaam. Er zijn heel wat gevaarlijke landloopers op den weg. Ook begin ik oud te worden. Ik verlang naar gezelschap. Ik geloof dat het heel goed voor mij zou zijn.” „Nu,” zei Jerry, „ik zal er vannacht eens op slapen, Mr. Boyle, en het u morgenochtend vertellen. Ik geloof wel dat ik op uw voorstel zal ingaan, als u dan nog bij uw idee blijft.” Die laatste woorden voegde hij erbij met het oog op de hoeveelheid whisky, die zijn gastheer dien avond reeds had gedronken. . . . Den volgenden morgen werd Jerry gewekt doordat er aan zijn deur werd geklopt. „Hier zijn uw kleeren,” sprak Boyles stem. „Ik heb ze bij de straatdeur gevonden.” Jerry ontving zijn kleeren met dankbare verrassing. Bij onderzoek bleek dat niets, wat dan ook, uit de zakken gemist werd. „Iemand moet ze voor de grap weggenomen hebben,” zei Boyle. Maar uit Jerry's opmerking omtrent een dergelijke grap bleek, dat voor het oogenblik zijn gewoon gevoel voor humor hem in den steek had gelaten.

VIJFDE HOOFDSTUK.

Moira Arran liep vlug de helling op, die naar haar woning leidde en trad door de open straatdeur het huis in. Vóór haar was de groote hal, ruim en diep, met een vloer en muren van beukenhout, door den tijd donker gekleurd. Aan den achterwand was een groote haard, die in vroegere winters de gasten der Arrans met vroolijken groet had verwelkomd. Koppen van wilde dieren, oude wapens, en zelfs wapenrustingen hingen aan de muren, — een bewijs dat de Arrans altijd machtige jagers en krijgslieden waren geweest. Het geheel was museumachtig vreemd. „Het meisje liep vlug de groote hal en een kleinere door en bereikte zoo de keuken. De afmeting daarvan was even reusachtig als die van de hal. Er was een enorme stookplaats, maar die werd thans niet meer gebruikt en diende als berging voor potten, pannen, emmers en bezems. Een vrij modern fornuis deed dienst in plaats van den haard en ernaast stond een oude negerin, buitengewoon dik, wier krullend, wit haar omwikkeld was met den traditioneelen, gekleurden zakdoek. „Avondeten klaar, Linda?” vroeg Morra. „Behalve de gebakken aardappelen is alles klaar, Miss Morry,” antwoordde de keukenmeid. „Zij was vele jaren geleden als een slank jong meisje bij de Arrans gekomen en nu was zij een berg van vleesch, reumatisch, weken achtereen bijna hulpeloos, maar toch altijd vroolijk. „Is Ken thuis?” „Heb hem niet gezien. Denk hij komt thuis als hij honger heeft.” Moira haalde alleen maar haar schouders op. Op haar broer Kenneth, een jongen van zestien jaar, kon zij nooit rekenen. Hij verscheen en verdween wanneer hij er lust in had en hij was zeer grillig. Het grootste deel van zijn tijd bracht hij buitenshuis door in de bosschen of op het water van de baai. Hij voorzag het huis van visch en wild. „Toen zij de keuken verliet, ging zij naar haar kamer, verwisselde haar versleten costuum voor een eenvoudige witte japon en streek haar wilde haren glad. Zij liep weer naar beneden en trad een lange, lage kamer binnen, die verlicht was door de ondergaande zon. Dat was de woonkamer van het huis. De meubels waren massief, van notenhout, eiken en leer, letterlijk onverslijtbaar. Langs de muren liepen planken, sommige bedekt met boeken. In een hoek was een oude vleugelpiano en ernaast stond een ingepakte harp. In een anderen hoek stond een ouderwetsche ijzeren brandkast. Op een lange tafel lagen boeken en tijdschriften. „Naast het raam zat in een schommelstoel bedekt met kussens, een oude dame met naald en gekleurde draad te

borduren op wit linnen. Haar ijver was groot maar de steken liepen vreemd door elkaar als het werk van een klein kind. Dit was Miss Betty Arran, een oud-tante. Trots haar witte haren waren haar wangen glad, haar tanden volmaakt, haar fijne trekken nog aangenaam van lijn! Maar van tijd tot tijd was haar geest beneveld. Zij leefde in het verleden met haar gezellinnen van voor vijftig jaar. „Je bent vroeg thuis, liefje,” sprak zij opgeruimd. „Het is niet zoo heel vroeg, tantetje; het is bijna tijd voor het avondeten.” „Al zoo laat!” zei Miss Betty. „Ik hoop dat je plezier hebt gehad tijdens je ritje!” „Ik heb geloopt.” „Zoo liefje,” zei Miss Betty met zacht verwijt, „je moest niet zoo langs die eenzame wegen loopen. Als je lichaamsbeweging wilt nemen, moest je liever rijden met een bediende. Je vader zou je beknorren als ik het hem vertelde — wat ik natuurlijk niet zal doen.” „Moira glimlachte treurig. Een van haar tantes waanvoorstellingen was dat haar vader op reis was. Dit was de schuld dat alles zoo verkeerd liep. Als hij terugkeerde, zou het heele leven wel in orde komen. Moira kon zich hem herinneren als een langen, somberen man, verzuurd door den last van finantieelen tegenspoed en zwakke gezondheid. Zij herinnerde zich haar moeder beter — een vrouw met donkere, droomerige oogen en teedere, trillende lippen, die haar in de schemering verhaaltjes vertelde en haar in het duister kuste. Na den dood van haar ouders had zij een voogd gehad, een broer van haar moeder, die haar met lange tusschenpoozen bezocht. Hij was een zwerver geweest, die nu en dan brieven schreef uit vreemde streken. Vijf jaren geleden was hij gestorven. Sedert was zij haar eigen baas geweest, wonend in het oude huis, in staat het leven te behouden — maar meer ook niet — met de overblijfsels van het geld der Arrans, dat verkwist en verboemeld was door haar voorouders. „Linda kwam zeggen dat het avondeten gereed was. De jonge Kenneth verscheen niet. Later ging Miss Betty weer naar haar stoel en haar eeuwig borduurwerk. Moira nam een boek en ging op de veranda zitten. Maar zij sloeg het boek niet open. In plaats daarvan keek zij over het water van de baai, dat rood was gekleurd door de ondergaande zon, en verdiepte zich in haar gedachten. Zij voelde een vagen tegenzin in haar leven, haar omgeving. Van haar prille jeugd af was zij eenzaam geweest, was haar leven grauw en eentonig verlopen. Er was een tijd geweest, dat het oude huis haar voldoende was, maar in de laatste maanden was zij het onbewust gaan haten. Het groote, half leege huis leek haar een gevangenis, haar wereld was bekrompen, beperkt, ingesloten. Zij geloofde dat het leven betere, aangename dingen moest bevatten; dingen, die de moeite waard waren, die hart en hersens konden vervullen. Hier in het oude huis harer voorouders vegeteerde zij slechts. „Zoo, peinzend starend over het stille water, schrikte zij toen zij haar naam hoorde uitspreken. „He, Mr. Boyle,” sprak zij, „ik heb u niet hooren aankomen.” „Zitten peinzen?” zei Boyle. „Dat overkomt mijzelf tegenwoordig ook vaak. Maar gij, jonge menschen, moest dat niet doen.” „Sommigen onzer hebben niets anders te doen.” „Boyle schudde langzaam het hoofd, maar hij deed geen poging om over dit onderwerp voort te gaan. Ik ben gekomen,” sprak hij, „om mijn huur te betalen en u te verzoeken mij een genoegen te doen.” „Een genoegen, zeer zeker. Maar u weet, dat ik niet graag de huur voor het huisje ontvang. Het was heelemaal vervallen en u hebt het zelf in orde gebracht. De reparaties kosten u evenveel als de huur.” „Dat is in orde,” zei Boyle. „Ik heb er schik in. Ik zou graag tweemaal den prijs geven, dien ik nu betaal, of tienmaal als u het zou aannemen. Waarom doet u het niet? Ik zou het geld niet missen.” „Alleen maar omdat het dit niet waard is.” „U hebt mij verpleegd toen ik twee jaar geleden ziek was,” sprak hij verwijtend, „en u hebt zelfs niet het kleinste geschenk van mij aangenomen.” „Zeker niet. Ik heb het niet gedaan om er iets voor te krijgen.” „Dat weet ik. Maar ik betaal graag mijn schulden op de een of andere wijze.” „All right, Mr. Boyle,” sprak zij lachend. „Als ik eens iets zie, dat ik graag wil hebben, zal ik het u zeggen.” „Heel graag, Miss Moira.” „Hij haalde een lange, gelakte envelop uit zijn zak. „Dit is mijn testament, Miss Moira. Ik wou graag dat u het voor mij bewaart en als mij iets overkomt, opent en opzendt aan den persoon, wiens naam erin staat. Dat is de gunst, die ik u kwam vragen.” „Best,” gaf zij toe. „Maar er zal u niets overkomen. U voelt je immers goed?” „Dat is maar zoo-zoo. Ik word ouder en mijn hart is niet al te goed. Zeker te veel pret gehad, toen ik jong was.”

(Wordt vervolgd)

VERSAILLES. DE SALON DE L'OEIL DE BOEUF.

PALEIZEN EN KASTEELLEN OM PARIJS.

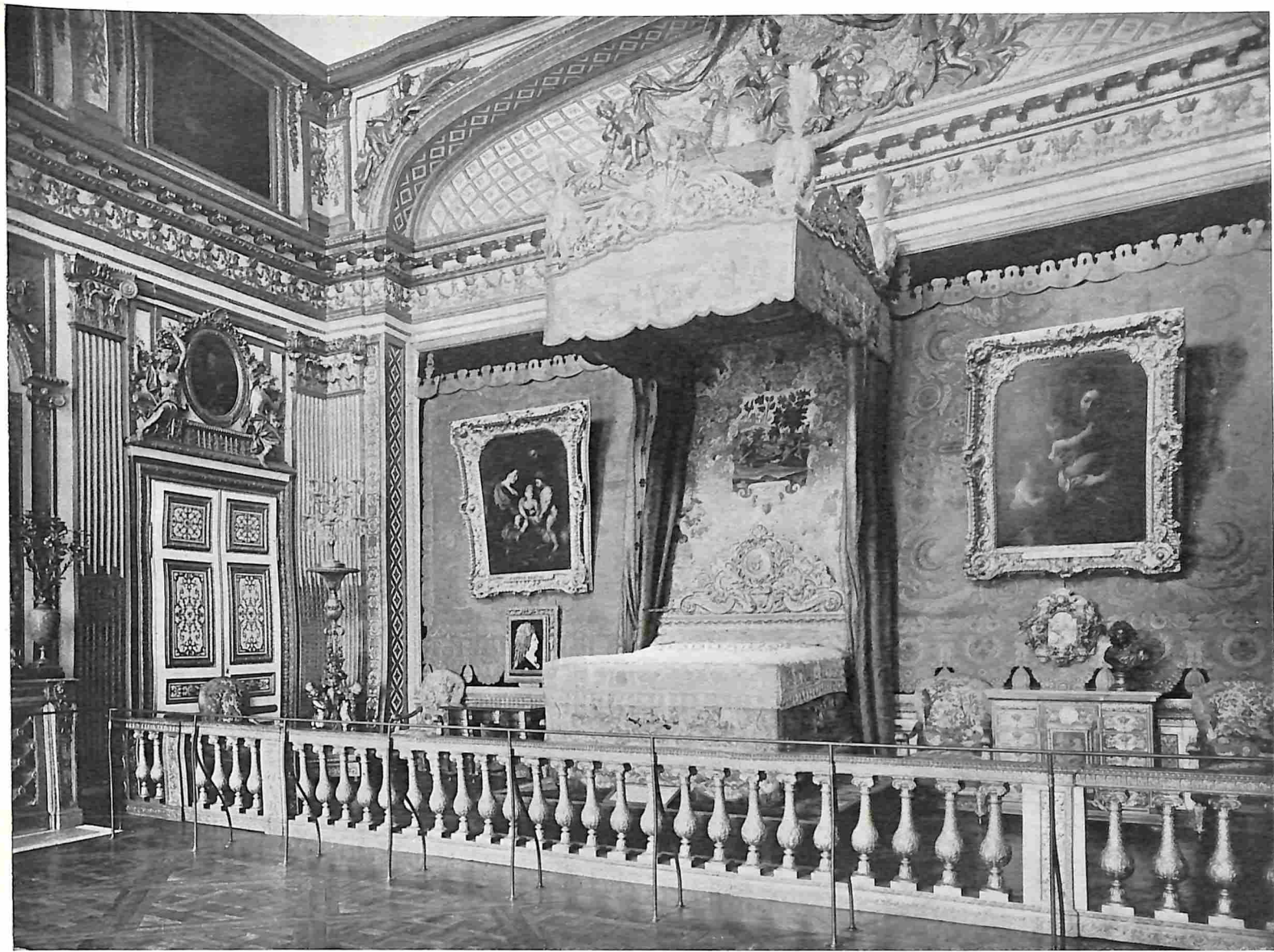
(Vervolg).

ZOO sluit ook bij de Spiegelzaal, waar in 1919 een nieuwe aera aanving, de Salle de l'oeil de boeuf aan, de zaal, waar officieren, vorsten en hovelingen het ontwaken van den Zonnekoning in de zaal daarnear afwachten, bevreesd of hoopvol, allen vol spanning, in welke stemming Zijne Majesteit den dag zou aanvangen, wat het hem, den Machtige, zou behagen te verrichten. Deze antichambre onderscheidt zich van zoovele andere, schraal gemeubeld, koel en kil, door voorname weelde, waartoe niet weinig medewerkt het prachtige fries, dat langs de heele zoldering loopt; een gouden netwerk, waarop kinderspelen zijn uitgebeeld, sierlijk en bevallig. Haar naam dankt deze zaal aan het tegen de zoldering aangebrachte venster in den vorm van een oog, waarvan een doorzichtloos pendant aan de tegenovergestelde zijde boven den schoorsteen is aangebracht. Een dubbele deur geeft toegang tot het vertrek ernaast, de slaapkamer van Lodewijk XIV. Daar staat het weidsche paradebed, bedekt met een kanten spreij, waarop de monogrammen van Lodewijk XIV en Maria Theresia zijn aangebracht. De kanten spreij dateert nog uit 1682, het bed is een onvolkomen imitatie van Louis-Philippe. Maar origineel is het vergulde hek, dat het bed scheidt van het verdere vertrek. Daar defileerden allen, die den koning een verzoek hadden te doen: slechts de uitverkorenen werden toegelaten in de „ruelle”, de ruimte om het bed achter de balustrade. Hier stierf Lodewijk XIV 1 Sept. 1715, 77 jaren oud, „der jaren zat”, nadat tallooze rampen hem hadden getroffen. Reeds was de kiem aanwezig voor den ondergang van een koningschap, dat in den aanvang zoo machtige perspectieven opende. Nog geen honderd jaar later zou Marie Antoinette op het balkon van dezelfde kamer staan tegenover het woedende volk, „joelend en jouwend. Monsieur en Madame zwijgen verbijsterd. Madame Elisabeth en Madame Royale gaan naast de koningin staan; de kleine Dauphin is voor haar op een stoel geklommen en strijkt over het haar van zijn zusje. Het kind verveelt zich: „Nog even

geduld mijn jongen”, antwoordt zijn moeder. Maar de Dauphin herhaalt zachtjes: „Mama, ik heb honger.” Lafayette komt de kamer binnen. „Mevrouw, 't volk vraagt of Uwe Majesteit op het balkon wil komen.” De koningin aarzelt, ze hoort kreten, ziet geweren. De generaal houdt aan. „'t Zij zoo”, zeide zij, „al ware 't mijn dood, ik zal erheen gaan.” Ze neemt de kinderen bij de hand en vertoont zich op het balkon. „Geen kinderen”, wordt er uit de menschenmenigte geroepen. Met een enkel gebaar duwt ze ze terug, achter haar; nu is ze alleen, haar hand op het hek. . . . De kreten worden zwakker, de geweren zakken omlaag. Marie-Antoinette heeft geleerd den dood niet meer te vreezen.” Zoo beschrijft Pierre de Nolhac den aanvang der lijdensgeschiedenis van Lodewijk XVI en de zijnen, het einde van den ondergang van het Fransche koningshuis. Hoe reflecteert deze ondergang in de paleizen rondom Parijs. De bloei van het koningschap in het groote paleis te Versailles, waarvan ik u zooeven een impressie heb trachten te geven, den nedergang en de beide Trianons met het ontstaan van een verfijnde cultuur. Wel werd

GRAND TRIANON

nog tijdens het leven van Louis XIV gebouwd, maar toch heeft een heel andere ingesteldheid haar kleur gegeven aan dit paleis, wijd en laag, slechts één verdieping hoog, als het groote koningspaleis omringd door prachtige tuinen. Het is niet zoo heel groot, tenminste niet, als men denkt aan de ruimte-aspiraties van Lodewijk XIV, die steeds verder uitbreidde de oneindige zalenreeksen van het groote paleis. Maar soms moest hij ontvluchten de pracht en de praal, de overdaad en het machtsvertoon door hemzelf ontbonden: Grand Trianon dankt aan dit verlangen zijn ontstaan. 't Werd van 1687—1691 gebouwd door Mansart op de plaats waar tevoren het Pavillon de Porcelaine stond, waar de vorstelijke minnaar Françoise Athénais de Rochambeau, marquise de Montespan

VERSAILLES. HET SLAAPVERTREK VAN LODEWIJK XIV.

die hem 13 jaren wist te boeien, een woning aanwees. Dit miniatuurpaleisje, 5 vensters breed, alleen gelijkvloers, was als door toovenarij uit den grond verzezen, enkele maanden waren slechts noodig voor den bouw, welke, in het laatst van den winter begonnen, reeds in de lente was voltooid. Vier kleine paviljoenen waren rondom gebouwd, en 't dankte zijn naam hieraan, dat 't geheel met aardewerktegels en ornamenten was bedekt, een versiering, welke nu nog wordt toegepast aan Fransche buitenverblijven, zonder samenhang dikwijls met de heele overige constructie. Het porceleinen kasteel, als het in den volksmond werd genoemd, vermocht den schoonheidslievendenden Lodewijk, die naast pracht en weelde toch ook de harmonie zocht, niet te voldoen. Even snel als het in 1670 uit den grond was verzezen, even snel verdween het weer in 1687. Voortaan zou in een paleis, meer in overeenstemming met het monument voor Lodewijks glorie opgericht, verpoozing worden gezocht. De koning en zijn hovelingen gingen er soupeeren, men luisterde er naar de muziek van Lulli. Molière en zijn gezellen vermaakten de gasten met hun kostelijke blijspelen, bals en tuinfesten verenigden er al wat schitterde in hof- en kunstenaarskringen. En was de feestvreugde geëindigd, dan keerden allen gewoonlijk naar Versailles terug, in gondels over het Grand Canal, in schitterend vergulde karossen, door zware paarden getrokken, langs den Allée de Trianon. En op maanhelderden nacht zag men het rose gekleurd marmer van de in Italiaanschen stijl opgetrokken gebouwen tintelen tusschen het loover. 't Is ons niet gegund heden dezelfde impressie te krijgen: het leven, zooals het toen werd geleefd, is verdwenen en den bezoeker van Grand Trianon overkomt thans een kille huijvering als de gids hem voert door al de verlaten en min of meer verwaarloosde zalen van het paleis. Dezelfde meesters, die aan het beeldhouwwerk van het groote paleis werkten, lieten ook hier de sporen van hun kunst: Coysevox, Coustou, Le Gros, Lespingola, Magnier, Mazeline, Le Conte, Flamen, Hardy, Lefèbvre, Legeret, Poullietier, Raon, van Clève, overal in de gevels, uitziende op den Jardin du Roi, in de vensters

van het verblijf van den koning lieten ze hun anonieme, aesthetische erfenis. Voortdurend bleef men bezig met uitbreidingen en veranderingen: in 1701 worden de appartementen van Madame de Maintenon verbouwd, in 1703 wordt een nieuw gedeelte ingewijd, waar de koning voortaan zijn vertrekken betrok, als hij te Trianon bleef, inplaats van de in 1687 gebouwde, daar hij anders te ver van Madame de Maintenon was verwijderd. Het zijn de zoogenaamde „Petits Appartements”, die Mme de Maintenon bewoonde, waar later Stanislas Leczinski, koning van Polen en Madame de Pompadour hun onwerkelijk leven doorbrachten. En Lodewijk XV zocht er een toevlucht, toen hij „rouwde over Madame de Châteauroux”. Maar Lodewijk XVI kwam nimmer op Trianon, misschien vreesde hij de sfeer, waar zijn zooveel lichtzinniger voorvaderen hadden bemind en het leven hadden genoten. Hij verkoos het Petit Trianon, het zeer bekoorlijke kleine paleis, niet ver van daar, boven de wijde marmeren uitgestrektheid. Hij gaf het aanstonds bij zijn troonsbestijging ten geschenke aan Marie-Antoinette, wier geest en kunstzinnigheid nog voortleeft in de vertrekken van het paleis, door den architect Gabriel in 1768 voltooid voor Lodewijk XV, wiens beroemde maitresse Madame du Barry, het eerst er verblijf hield. Overal vinden we herinneringen aan Frankrijks laatste koningin. Aan al haar charme, maar ook aan al de qualiteiten die meewerkten aan haar ondergang, aan den ondergang van haar, van haar koninklijk-burgerlijken gemaal, van hun kinderen. Oogbekorend, haast précieux, is heel de stijl, de stijl van een tijd, wien grootheid onverschillig laat, tenminste, de zoo stoffelijke grootheid der 17e eeuw, maar die een uiterste verfijning in al zijn uitingen tracht te bereiken. De trap, die naar de bovenverdieping leidt, met zijn smaakvolle smeedijzeren leuning en de monogrammen van Marie-Antoinette, is reeds op zich zelf een symbool van het geheel, waar Marie-Antoinette alleen heerscheres was, waar de koning slechts kwam, als hij door haar was genoodigd, waar de koningin persoonlijk het huisreglement uitvaardigde, een emancipatie, die een geweldig schandaal verwekte. Ze

kwam er steeds, als het hof te Versailles was, bleef er meerdere weken achtereen, zonder door etiquette gebonden te worden. En zoo veroorloofde ze zich in de kleine tooneelzaal, opzettelijk gebouwd, van haar tooneelgaven blij te geven: ze debuteerde er 1 Augustus 1780. Ze zou echter geen kind van haar tijd zijn geweest, als ze niet Rousseau's machtspreuk „terug tot de natuur” tot de hare had gemaakt. Maar hoe zou 't mogelijk zijn geweest, dat een vrouw als zij, opgevoed en levend in een omgeving, waar niet de kunst, maar vaak het kunstmatige het dagelijksch leven beheerschte, tot de natuur inderdaad terugkeerde! Zonder twijfel een kunstmatige verfijning, die als uiterste uitlooper van kunst kan worden beschouwd, juist op den overgang, waar kunst en aesthetisme nauwelijks te onderscheiden zijn. Maar waar de kunst zulk een gevaarlijke grens naderde, is het begrijpelijk dat er verlangen naar reactie ontstond, vermoeid en uitgeput als ieder was van dit uiterste levensraffinement. De „natuur” werd ontdekt. — Marie-Antoinette trachtte ze te benaderen in het hameau, het operette-gehucht, niet ver van Petit Trianon, waaraan de architect Mique, met den schilder Hubert Robert minstens zooveel aandacht wijdde als aan de tuinornamenten en -tempeltjes, geheel in harmonie met den archaiseerenden geraffineerden smaak voor de klassieken van deze periode. Een voorbeeld van deze laatste architectuur is de Temple de l'Amour, in 1778 geconstrueerd door Mique en den beeldhouwer Deschamps: 12 Corinthische zuilen dragen een koepel, waaronder Amor staat, die zijn pijlen afschiet naar 't boschje van Hercules. Maar keeren we naar het gehucht terug, waar de moschbedekte rieten daken van den watermolen, waarvan de schep-raderen het water van het „grand lac” doorploegden, van het Maison de la Reine, met zijn houten gaanderijen, van de Melkerij en de Boerderij met elkaar in „eenvoud” en „natuurlijkheid” wedijveren. Nooit vergeten we er, dat dit een laatste gril, een laatste uiting van levensverveling was van een koningin, die, toen ze in de donkere grot van het gehucht gezeten, 5 October 1789 de tijding ontving, dat het volk in oproer was, deze tijding, onbewust misschien, ontving als de verlossing uit traag voortgaande dagen, met „ontspanning” overvuld. Immers, toen het ongeluk over Marie-Antoinette kwam, toonde ze een zielegrootheid, welke haar ophief tot een waarachtige menscheijkheid, en haar deed triomfeeren over heel haar voorbijgegane leven, waarvan we in haast alle paleizen rondom Parijs de sporen vinden.

(Wordt vervolgd).

RO VAN OVEN.

OUDERWETSCH E BLOEMEN EN STRUIKEN.

IN „Volksgehoof en Volksleven” van H. W. Heuvel geeft de schrijver in z'n schets van de omgeving van het boerenhuis in het Oosten van ons land 'n aantal namen van bloemen en struiken, die in den bloemtuin bij het Oud-Saksische huis voorkomen. Volgens den auteur zullen de meeste van de planten, die daar inheemsch zijn, reeds vele eeuwen lang in die eenvoudige boerentuinen zijn voorgekomen en sedert de dagen van Karel den Groote gegroeid en gebloeid hebben. Hij noemt: stokrozen, pottōniën (pioenen) auricula's ((beerooren genaamd in Noord-Holland), leliën, fileten (anjelieren), meertenbleumkes of vennootesbloemen (primula's), paaschbloemen (narcissen), keeskes (malva's), Adam en Eva, enz. De altijd groene haag van palm, als een

muurtje geschoren, omsluit het hofje, en uit taxus of uit palm worden beeldjes en figuren gesneden: 'n haan, 'n kruis, zelfs wel eens een herder met 'n hond en 'n schaap. In den „kruidhof” (moestuin) vinden we behalve de kool, de salade enz., geneeskrachtige kruiden, zooals alsem, kamille, zelve (salie), roeke-Berend (kruizemunt) enz. De stijve figuren, de geknpte palmranden, de plat-geschoren lindeboomen kwamen vooral ook voor in de tuinen bij de buitenplaatsen in de 18e eeuw en nu nog bij vele boerenwoningen. In 'n boekske, dat in 1723 te Middelburg werd uitgegeven, vind ik 'n *berijmde* opgaaf van 'n groot aantal namen van bloemen. Het versheet „Flora's vercierde Zomerkamer” en deze berijmde les in de plantkunde is van *Adriaan de Vin*, „Schoolmeester en Voorzanger tot St. Laurens in den Eylande van Walcheren.” Deze rijmelarij kan ook gezongen worden, en wel op de „Vois: Waar blijft gij Flora, mijn beminde?” Het schoone gedicht heeft 16 coupletten en wordt gevolgd door 'n tweede van 24 coupletten. Ik zal u maar liever niet alle veertig uitschrijven, doch me bepalen tot 't opnoemen der namen van de bloemen en planten, die in de versregels worden genoemd, n.l. Zomerzotjes, Mezeriboomtje, Krokus, Violetjes, Bruinetjes, Imperiale kroon, Sjoenkijljen, Hiacinten, Gestripte Linden, Epatica, Pruim la Veris, Belvederis, Penzeen, Karsouwen, Juffrouwen van Portugal, Auriculaan, Kalta, Aemiaan, Renonkel, Africaan, Muurblomtjes (gevlamde en gele), Venusspiegel, Perzikbloemen, Fiolen, Materialen, Piramidalen, Accoleijen, Pronkers, Genoffelkens, Vlieren, Ege-

lantieren, Konstanten, Chizanten, Malva Roza, Schabioza, Muskusbloemtjes, Leeuwsmuultjes, Pioenen, Speculatie, Vinkoorde, Bedstroo, Jassemijntjes, Lupijntjes, Balzemijntjes, Riddersporen, Blauwe en Witte Klokjes, Bloemkens in der Eeuwigheid, Camperfoelje, Lelie van Dalen, Tibouds lobbetjes, Zonnebloem, Blaauwe Druifjes, Dobbelde Mater, Blaauwe Violetten, Lauwrieren, Vinkoorde, Juffrouwtjes in 't haar, Yrias, Tijm, Rozemarijn, Lavendel. Na al deze bloe-

men in z'n rijm bezongen te hebben, sluit de schoolmeester-voorzanger-dichter met 'n toegepaste moraal, zooals onze voorouders zoo gaarne deden:

„Ons leven is een bloem Die haastelijk zal vallen;
Heden van grooten roem, Morgen niet met allen:
Hoe hoog men is gerezen, Hoe schoon men schijnt te staan,
Niet blijft er in zijn wezen, 't Moet als een bloem vergaan.

J. SCHUITEMAKER Cz.

BIJ 'T WEERZIEN VAN MIJN DORPJE

Nog zijn 't dezelfde oud-intieme wegen,
dezelfde weiden, waar het bonte vee weer loeit,
nog zijn 't dezelfde akkers, waarop welig groeit
de vrucht van 's landmans vlijt en zomerzegen.

Nog zijn 't dezelfde luchten, waarlangs vegen
van lichte wolken gaan, door zonneglans omgloeid,
dezelfde wijde verten, waar de zonne stoelt
haar spel van licht en schaduw allerwegen.

Maar toch is 't anders als in dagen van mijn jeugd.
Waar is bekoring toch, waar glans en gloed en vreugd,
die altijd weer mij 't harte roerend heeft doorwaard?

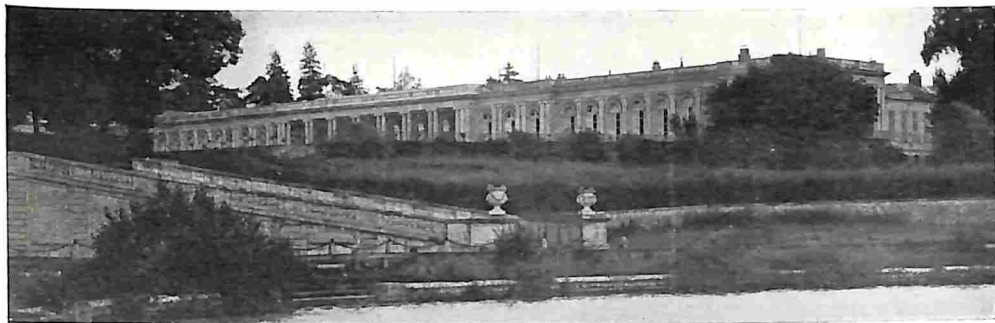
Mijn dorpje! Ach, uw velden en uw welig beemd,
waardoor ik dikwijls zwierf, 't is alles mij zoo vreemd!

Leef in herinnering voort, zooals gij vroeger waart.

D. A. POSTEMA.

HUISJE VAN HET GEHUCHT BIJ PETIT TRIANON.

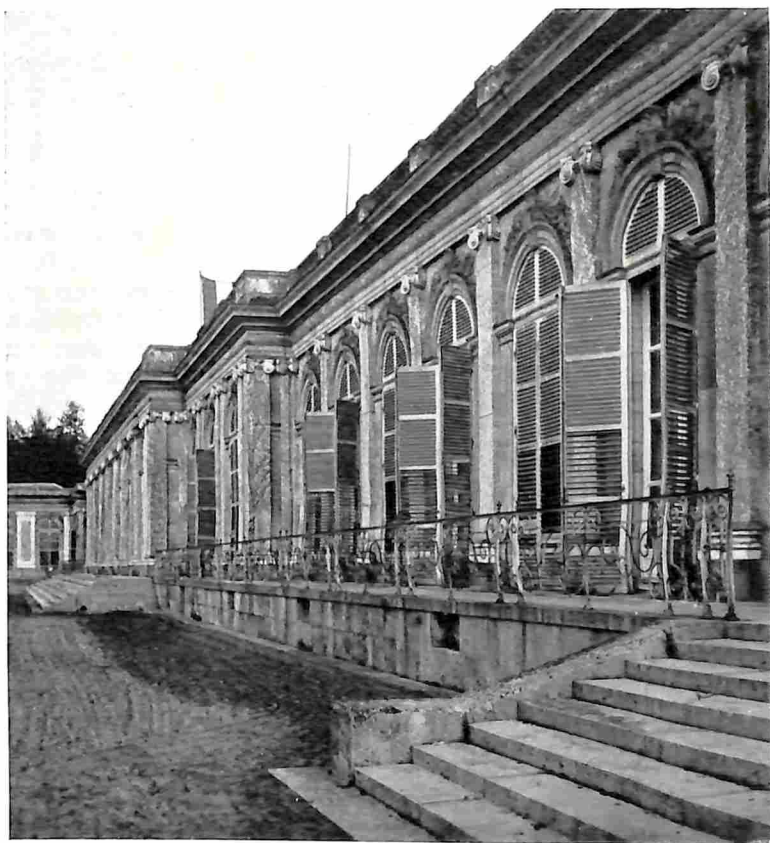
VERSAILLES. GRAND TRIANON, GEZIEN UIT HET PARK.

HET VEEMGERICHT.

EEN van de vele zuinigheidsmaatregelen in ons gezin was het besmeren der boterhammen met stroop in plaats van met boter. Vooral in de warme dagen, als de boter bijna vloeibaar is, of in dagen van vorst, wanneer men ze niet anders dan in klonters over het brood kan smeren, zou het botergebruik in een huishouden als het onze beslist ruïneërend geweest zijn. Alle kinderen kregen dan ook bij het ontbijt, de koffie en het avondeten niets dan stroop op hun kadetje en de sneden bruin brood. ☼ 's Morgens smaakte dat wel lekker, dan zat de stroop er versch op. Maar daar m'n oudste zuster Cato gemakshalve vóór schooltijd alle boterhammen voor den ganschen dag maakte, was de stroop 's middags en vooral 's avonds zóó ingedroogd, dat de bruine snede kommies zonder onzen gezonden honger zeker moeilijk door het keelgat zou gegaan zijn. Welk buitenkansje dan ook, als je toevallig een boterham in handen viel, die eerst met boter en daarna met stroop besmeerd was! Dat was, zooals ieder gemakkelijk begrijpt, iets heel, heel bijzonders, maar het geval deed zich inderdaad toch meer dan eens voor. Nog zie ik zoo'n boterham voor me. Hoe heerlijk blonk de zachte goudgele boterkleur je tegen door het dunne bruinroode stroopvliesje. Hij, wien zoo'n zeldzaam buitenkansje te beurt viel, werd met recht door alle anderen benijd. ☼ Toch hadden we een middel gevonden om ook zonder zoo 'n toeval, althans de kadetjes smakelijk te maken. 't Was een vreemd middelje en als ik het persoonlijk niet herhaaldelijk had toegepast, zou ik zelf aan de waarheid van m'n verhaal twifelen. We gingen een poosje op ons kadetje zitten. Laat niemand ongeloovig glimlachen. Ik spreek in ernst. Als ge het nog nooit geprobeerd hebt, neem dan de proef. Neem een kadetje, doe daartusschen een snede roggebrood, leg het op uw stoel en zet u neer. Het kadetje wordt dan, na eenige minuten, geperst tot een breeden, platten koek, die, hoe 't komt is onverklaarbaar, een bijzonder fijnen smaak heeft gekregen. ☼ Hiermede heb ik u wel iets, maar nog lang niet alles meegedeeld. Het geheime systeem, dat zeker nergens anders toegepast is en het vorige verre in de schaduw stelt, zullen u de volgende regelen openbaren. . . . M'n ouders waren in het bezit van een ouderwetschen mangel. 't Was een groote, platte doos van $\pm 1\frac{1}{2}$ M. lengte en 1 M. breedte en verdeeld in vier vakken. In elk vak lag een reusachtige grijze kei. Die platte doos of kist werd op twee rollen heen en weer geschoven, terwijl onder die rollen op de gladde eiken tafel het linnengoed uitgespreid werd. ☼ Nu hadden we reeds lang bemerkt, dat de kadetjes van Dirk veel platter waren en veel grooter omvang hadden dan de onze. Dat feit maakte ons nieuwsgierig en jaloersch; niemand bevroedde echter, hoe hij het aanlegde. Op een goeden morgen ontdekte ik het, ik, de jongste. Toen we eens op een zoelen zomermorgen in den tuin onze boterhammen gekregen hadden en hij weer wegsloop, volgde ik hem stilletjes. Hij liep de gang door naar de slaapkamer, die op de mangelkamer uitkwam. Ik bleef bij de deur staan en weldra hoorde ik het gepiep en gekraak van den mangel. Eerst was ik verbaasd en begreep niet, wat hij uitvoerde; maar plotseling ging me een licht op. Triomfantelijk liep ik den tuin in en vertelde aan de anderen, wat ik ontdekt had. Allen vonden de uitvinding van Dirk eenvoudig geniaal en stormden in een drom naar de mangelkamer, waar Dirk proestte van het lachen, toen hij z'n geheim ontdekt zag. En van dat oogenblik af werden iederen morgen onze kadetjes gemangeld tot ze op een Jodenpaaschbrood geleken. ☼ Helaas! Op zekeren dag zat er wat stroop aan de rollen, waardoor er vlekken kwamen op het linnengoed. M'n moeder en Cato

dachten eerst, dat het roestvlekken waren. Toen ze echter den waren oorsprong ervan ontdekten, werd het mangelen der boterhammen verboden. . . . ☼ Daar Dirk veel van plagen hield, verwonderde ik er mij al over dat ik zoo ongestraft z'n geheim had kunnen ontdekken en verklappen, toen eens op een avond bij het in bed stappen, ik aan één der planken van het voeteneinde iets zag, dat m'n bloed in m'n aderen deed stollen. Met een zakmes zat daar in het hout gepriemd een rond, wit papiertje, niet veel grooter dan een rijksdaalder. Ik schoof naar

het voeteneinde om het te lezen, en ontcijferde met veel moeite de volgende regelen: „Er is verraad gepleegd. Dat dient gewroken te worden. Hedenavond klokslag negen uur, heeft Hans Donker zich te begeven onder den mangel, waar het Veemgericht zitting zal houden om over den verrader oordeel te vellen!” Bij wijze van bekrachtiging was er een dolk in bloed onder geschilderd, omringd door eenige geheimzinnige teekens. ☼ Het Veemgericht! Wat zou dat wezen? Welk verraad had ik gepleegd? Ik peinsde, peinsde lang. Opeens dacht ik met ontzetting aan het broodmangelen. Het bevel kwam ongetwijfeld van Dirk. De wreedaard had iets vreeselijks met me voor. Wat het Veemgericht was en wat dat er meer te maken had, wist ik niet, maar ik begreep, dat ik zwaar zou moeten boeten voor m'n nieuwsgierigheid. ☼ Ik wachtte mij er wel voor, in te slapen. Om acht uur was ik in bed gestapt. De oogenblikken kropen voort; het duurde een eeuwigheid, voor de salonpendule half negen sloeg. Allerlei verschrikkingen trokken aan m'n geest voorbij. Zou ik slaag krijgen? Zou hij me knijpen? Of zou hij me één voor één 'n tiental haren uittrekken? ☼ Opeens, als had de tijd een onverwachten sprong gemaakt, daar sloeg de eerste slag van negen. Bij den tweeden stond ik op mijn bloote voeten op den kouden, houten vloer, bij den zevenden was ik in de mangelkamer, waar een allerzonderlingst schouwspel mijn oogen trof. Het flets gebloemd katoenen kleed, dat anders den mangel van boven bedekte en aan alle kanten slap neerhing, was nu strak om de pooten van het meubel gespannen, zoodat er een soort laag vertrekje gevormd werd, waarin een flauw geheimzinnig licht brandde. Een vreemde schaduw bewoog zich over het doek. Ik stond te trillen op mijn beenen en wist niet wat te doen. Een angstige stilte vulde de kamer. Ik hield m'n adem in. ☼ Plotseling weerklonk langzaam een dreigende, holle stem: Beschuldigde, kruip aan den kant van het venster tusschen de mangelpoot

VERSAILLES. GRAND TRIANON.

en den muur door en ga zitten op de stoof, die gij daar te uwer beschikking zult vinden." Ik deed, wat mij bevolen was. M'n hemdje nauw om m'n beenen trekkend, wrong ik op handen en voeten door de smalle opening en ging zitten op de stoof, die er inderdaad stond. Toen ik zat, schrok ik ontzettend. Tegenover mij, aan het andere smalle gedeelte, zat, eveneens op een stoof, een gedaante, van top tot teen in een wit laken gehuld. Door twee gaten in het doek zag ik een paar donkere oogen fonkelen, iets lager duidden een rond gat en een spleet mij neus en mond aan van de griezelige verschijning. Plotseling weerklonk een spookachtige grafstem: „Salem aleikum." Ik schrok en bleef zwijgend staren naar het witte wezen, niet wetend wat die vreemde klanken inhielden.... „Salem aleikum!" klonk het weer, maar nu met donderende stem, en toen, als was het Veemgericht van z'n eigen lawaai geschrokken, volgden op gedempten toon, bijna onhoorbaar de woorden: „Beschuldigde, kent gij geen Turksch?" „Neen," antwoordde ik met bevende stem. „Beschuldigde, spreek steeds met twee woorden en noem mij „Heer".” Ik wilde m'n antwoord juist verbeteren door te zeggen: „Neen, Heer", toen het Veemgericht vlug één vinger aan de mondspleet bracht ten teken dat ik diende te zwijgen. We hoorden gestommel in den naburigen salon. Zeker Cato, die het een of ander uit een kast moest halen. Het Veemgericht scheen al evenveel ontzag voor haar te hebben als ik.

Nadat de stilte volkomen teruggekeerd was, nam het verhoor een aanvang; en, als waren we beiden bang voor onraad, werden vragen en antwoorden op zacht fluisterenden toon geuit. „Beschuldigde, hoe heet gij?" „Hans, Heer." „Gij jekt." „Hans Donker, Heer." „Gij liegt." „Het is heusch waar, Heer." „Beschuldigde, ik zeg u, dat gij liegt. Tracht niet de justitie op een dwaalspoor te brengen." „Ik tracht heusch niet de justitie op een dwaalspoor te brengen, Heer. Ik word zoo genoemd." „Nu zijt ge oprecht. Welnu, weet dan, dat gij Henri Donker heet, terwijl

Hans slechts een aangenomen naam is. Hoe smaken u de boterhammen met stroop?" „Lekker, Heer." „En die met boter en stroop?" „Heerlijk, Heer, maar we krijgen ze bijna nooit." „Wilt gij mij beloven, dat als u ooit weer het buitenkansje heeft een boterham met boter en stroop te ontvangen, ge die dadelijk zult afstaan aan uw geliefden broer Dirk? Zoo ja, dan zal dit als verzachtende omstandigheid kunnen gelden. Zoo ge daarin toestemt spreek dan: „Ik belooft u, Heer." „Ik belooft het u, Heer." „Smaakten u de boterhammen niet overheerlijk, wanneer ge er een poos op hadt gezeten?" „Zeker, Heer." „Wat bewoog u dan te trachten het geheim van uw geliefden broer Dirk te bespieden en te verraden?" „Ik wist niet, Heer, dat ik het niet doen mocht. Ik zal het nooit weer doen." „Te laat! Te laat! Berouw komt na de zonde, maar 't is te laat. Het recht moet z'n loop hebben. Beschuldigde, het Veemgericht in z'n nachtelijke zitting van 7 Juli 1880 veroordeelt Henri Donker, meer bekend onder den valschelijk aangenomen naam van Hans, wegens al te groote nieuwsgierigheid en verraad tot drie flinke tikken met een liniaal op iedere voetzool. De straf zal onmiddellijk op het vonnis volgen. Beschuldigde, draai u om en ga op de knieën liggen." Wel gevoelende, dat er niet aan de straf viel te ontkomen, voerde ik het bevel zoo snel mogelijk uit, niet zonder een lichte huivering. Toen ik op m'n knieën lag met m'n rug naar het Veemgericht, meende ik een onder-

drukt gegiegel te hooren, dat uit het witte laken scheen te komen. Het volgend oogenblik kreeg ik een tik met een houtje op m'n rechtersoet, toen nog een en toen een derden. De slagen waren niet hard, hoewel de derde vrij wat pijnlijker was dan de eerste. Daarna verwachtte ik een klap op m'n linkervoetzool, toen we stappen en gepraat in de gang hoorden. Het Veemgericht vergat van schrik nog langer met een grafstem te spreken en duidelijk hoorde ik Dirk zenuwachtig haastig fluisteren: „Maak gauw dat je in bed komt. Vertel niemand iets van deze rechtszitting en denk om de boterhammen met stroop en boter." Ik voelde me om de boterhammen met stroop en boter. De foltering had maar zoo heerlijk blij en gelukkig. De foltering had maar zoo kort geduurd. Ik repte m'n bloote beenen en kroop gauw diep onder de dekens. Toen Cato, wier stappen we zeker in de gang hadden gehoord, op de slaapkamer kwam en vroeg of ik met iemand had gepraat, hield ik me slapende, daar ik maar al te goed wist, dat een verrader z'n straf niet ontloopt. Cato keek nog eens rond, maar ging gelukkig niet naar de mangelkamer. Toen ze weg was, sliep ik weldra in en droomde den ganschen nacht van ontelbare witte gedaanten, die in een kring om me heen dansten en me met lange linialen vinnige tikken op m'n teenen gaven.

HANS DONKER.

Het Amsterdamsche Slatuinenpad

Foto R. H. Herwig.

HET AMST. SLATUINENPAD BIJ DEN ADMIRAAL DE RUYTERWEG.

winningen werden daar destijds bij honderden behaald door Amor. De Amsterdammers van vroegere eeuwen, misschien ook nog wel van de vorige eeuw, wandelden bij voorkeur op die paden met hun meiskes, of zij roeiden er langs — en dronken er zoete melk en room. De tuintjes en priëlen, aan die paden gelegen, waren toen vol menschelijke bloemkens, van „schattjes en hartjes en suikerderprij." Bij elke uitbreiding van onze goede stad verdween er wat van de vroegere paden. Sommige reeds in ouden tijd, toen men bij een uitbreiding nog heel anders te werk ging dan tegenwoordig. Eerst werd de „ommekreits" voltooid en de nieuwe omwalling gereed gemaakt. Dan konden de oude bolwerken geslecht worden. Alle landen, wateren, tuinen en erven tusschen de oude en nieuwe „ommekreits" werden vervolgens onteigend, waarna straten en grachten konden worden ontworpen. Ten slotte werd alle grond, niet noodig voor „grachten, marckten, publycke plaatsen ende straten" verkocht. Met den huizenbouw kon dan begonnen worden. Men weet, dat de ommuring van Amsterdam, tot stand gekomen in het laatst der 15e eeuw, liep langs het tegenwoordige Singel, Muntplein, Nieuwe Doelenstraat, Kloveniersburgwal, Nieuwmarkt en Geldersche kade. Ze bleef tot ongeveer 1600 ongewijzigd en pas het midden van de 17e eeuw — het bloeitijdperk voor Amsterdam — bracht de groote en laatste omwalling. De tegenwoordige Singelgracht werd toen vestinggracht. Men begrijpt echter, dat er op

DE oude Amsterdamsche paden van weleer zijn verdwenen. Het Lange Bleekerspad, het Kwakerspad, het Tuinpad, het Middelpad, het Wandelpad, het St. Pieterspad, het Zaagmolenpad, het Raampad, het Verwerspad en nog vele andere zijn de een na den ander opgeslokt door den grooten Moloch, die Amsterdam heet. „Heldendaden als op het Haarlemsche Manpad moeten verricht zijn" — zegt een ongenoemde beschrijver van die schilderachtige stukjes oud-Amsterdam — „hadden bij of op de Amsterdamsche paden niet plaats, maar over-

Foto R. H. Herwig.

DE SCHILDERACHTIGE BOCHT IN HET AMSTERDAMSCH E SLATUINENPAD

het terrein tusschen twee zulke omwallingen wel gebouwd en uitgebreid werd, lang voor aan de nieuwe „ommekreits” begonnen werd. De bewoners van „het scheepsrijk Amsterdam, vol nauw behuysde huysen” stichtten gaarne nieuwe woningen buiten den stadsmuur. Gewoonlijk geschiedde dat zonder regelmaat, ondanks strenge keuren van strenge stadsbesturen, die binnen 't geheele rechtsgebied, dus ook buiten de wallen, den nieuwbouw aan vaste regels wilden onderwerpen. Zoo ontstonden er talrijke buurtjes van verspreide huizen, verbonden door lange paden in bevallige kronkelingen. ☼ Natuurlijk bleven sommige paden tusschen de nieuwe en de oude „ommekreits” gelegen, nog wel eenigen tijd in oorspronkelijken toestand. Zoo zullen het Molenpad en het Raampad nog meerdere jaren een aardige wandeling gevormd hebben tusschen nieuw gebouwde straten. ☼ Na het volbouwen van het beschikbare terrein verrezen buiten de nieuwe omwalling weer nieuwe paden, die op hun beurt — al ging de uitbreiding dan ook op andere manier — verdwenen zijn. Het Jan Hansenpad, het Kruitmakerspad (nu Wiegelstraat), het Verwerspad (de tegenwoordige Tolstraat), het Rustenburgerpad behooren tot die latere generatie. En zoowel de vroegere als latere paden waren de aangewezen wandelingen voor de Amsterdammers, die in de onmiddellijke omgeving geen andere gelegenheid tot wandelen vonden. Geen wonder, dat langs die paden uitspanningen en theetuinen verrezen. ☼ Het Slatuinenpad heeft alle andere paden overleefd. Dat het niet op Amsterdamsch rechtsgebied lag, zal zeker daartoe bijgedragen hebben. 't Liep van de Kostverlorenvaart, niet ver van de Wiegbrug bij de Drie Baarsjes, tot de Haarlemmer Trekvaart. De elektrische tram naar Haarlem sneed er een klein stukske af, dat al spoedig zijn landelijk karakter verloor. De rest bleef tot dit jaar zijn ouden vorm en karakter behouden, al verdwenen dan ook in den loop der jaren de verschillende zijpaden. Ouderen herinneren zich nog wel het Lange Bleekerspad en Gedempte Bleekerssloot (nu De Clercqstraat), die naar de brug over de Kostverloren vaart voerden. ☼ Om die

brug te mogen passeeren moest men 2½ cent betalen (Tolbrug). Daar gekomen had men te kiezen tusschen een wandeling langs de drie Baarsjes, met zijn talrijke molens of de „Slatuintjes”, en menig een koos de laatste. Op zomersche avonden was het er vol minnende paartjes en ook op Zondagochtenden onder kerktijd maakten vele jongelui daar een „ommetje” in plaats van de kerk te bezoeken. Van hen zei men, dat ze onder 't gehoor van dominee Krop in de Slatuintjes geweest waren! ☼ Tot voor korten tijd woonden er nog eenige warmoezeniers, die de bewoners der hoofdstad van kropsla, bloemkool, andijvie, wortelen, komkommers, radijs, peterselie enz. voorzagen. Hun tuinen lagen aan den westkant van het aardige smalle weggetje, slechts door een heg of schutting van het pad gescheiden. En altijd, van de vroege lente, tot den laten herfst, ja feitelijk tot in den winter, van den vroegen morgen tot den laten avond, zag men de nijvere tuinders daar bezig. Aan den oostkant werd het kronkelende voetpad begeleid door een slootje, waarin de oude knotwilgen, langs den slootrand gepoot, zoo aardig weerspiegelden. Als die oude knotwilgen eens konden praten! Wat zoete woordjes zouden ze herhalen, gefluisterd in den maneschijn! ☼ Over het slootje en de vlakke weiden had men een mooi gezicht op Amsterdam met z'n slanken Westertoren. Vlak bij de stad, was het een echt landelijke buurt. ☼ De E.S.M. en de Admiraal De Ruyterweg zijn voor het Slatuinenpad de ondergang geweest. Zoolang de huizenrijen zich alleen langs den De Ruyterweg schaarden, bleef er voor de Slatuintjes nog ruimte. Maar nu — ook in verband met de uitbreiding „West” — zijstraten ontworpen zijn, moeten de tuinen voor bouwterrein dienen. Eerst waren de huizen in de verte, maar telkens dichter en dichter nadert het zand, dat veel hoger komt dan de tuintjes, tot ook eindelijk het laatste der Amsterdamsche paden is volgestort. Vóór het zoover is, hebben wij enkele gedeelten van het Slatuinenpad aan de vergetelheid willen ontrukken; een drietal afbeeldingen ervan zijn in dit nummer opgenomen.

H.

BRIGADE VOOR EERSTE HULP BIJ ONGELUKKEN AAN DIEREN.

WAARAAN ZIJ HAAR ONTSTAAN DANKT. HOE ZIJ HAAR LIEFDEWERK VERRICHT — WAT MEN MOET WETEN OM HULP TE MOGEN VERLEENEN.

Onder de edelsten van 't land
Al telt hij ook zichzelf het minst,
Reik ik dien man het liefst de hand.
Die zonder zucht naar eer of winst
In 't stadsgewoel de vriend durft zijn
Van 't hulp'loos dier in nood of pijn.

(Naar Longfellow).

„IN 't stadsgewoel de vriend durft zijn van het hulp'loos dier in nood of pijn". Zeker, daar is dikwijls moed voor nodig. Valsche schaamte weerhoudt velen om hulp en bijstand aan het dier te verleen. En toch heeft het recht op onzen steun en onze bescherming. Daarom is het werk van de brigade voor E. H. v. D. zoo sympathiek. ☼ Ter gelegenheid van een hondentoonstelling maakten wij kennis met deze brigade. Met belangstelling bezichtigden wij de zeer praktisch ingerichte honden-ambulance en brancard. Het flink zaakkundig hulpverleenen wekte bij ons het vermoeden dat geschoolde krachten aan het werk waren. Dit vermoeden werd bevestigd toen wij in den catalogus zagen dat deze brigade, welke gevormd wordt door meisjes van de Ver. Het Nederl. Meisjesgilde afd. Haarlem en Kennemer Padvinders, onder leiding staat van dierenarts dr. D. Kok te Haarlem. Begrijpende dat velen met ons belang in dit liefdewerk der padvinders zullen stellen, laten wij hier eenige bijzonderheden volgen. ☼ Een achttal jaren geleden werd in een onderhoud met den toenmaligen secretaris van het hoofdbestuur der „Roode Ster" (zooals bekend een vereeniging welke zich tijdens de oorlogsjaren ten doel stelde o.m. ambulances voor dieren uit te zenden) den kap.

van den Gen. Staf C. A. van Woelderen, den tegenwoordigen burgemeester van Vlissingen en dierenarts Dr. D. Kok te Haarlem, besproken, hoe men de jeugd behalve liefde tot dieren kon leeren hoe met deze om te gaan en in geval van nood hulp te verleen. Besproken werd om de padvinders deze kennis bij te brengen. Pogingen in den Haag aangewend om op een cursus voor E. H. resultaten te krijgen mislukten. De dierenarts Dr. H. van Aken senior, die voor padvinders dezen cursus in den Haag gaf, zag systematisch zijn leerlingen wegblijven. In 1921 besprak de tegenwoordige vaandrig van troep III der Kennemer padvinders, J. Backx van Wereld, weer eens met dr. Kok over een plan om tot 'n cursus voor E. H. v. D. te geraken. Er was toen echter geen animo. In 1922 lukte het den gewzen vaandrig van troep V, Ab. v. d. Bergh, een achttal jongens uit verschillende troepen bij elkaar te krijgen en werd de eerste cursus voor E. H. v. D. hier ter stede opgericht. Deze cursus maakte zoo'n opgang dat de tweede cursus 1923-'24 gesplitst moest worden. Ook meisjes namen er nu aan deel. Op dezen cursus werd geassisteerd door twee oudere cursisten, die door hun ijver, kennis en vaardigheid in staat bleken, bruikbare krachten te zijn bij dit niet eenvoudige werk. In Juni j.l. zijn de cursisten 1923-'24 geëxamineerd en aan een tental is het diploma voor ziekenverpleging van een eerste hulpverleening aan zieke en verwonde dieren uitgereikt. ☼ Wat moeten deze jongens en meisjes nu weten om het diploma te kunnen behalen? Zij leeren met dieren omgaan (paard, hond, kat, praktisch), hunne gewoonten en eigenschappen. Zij moeten duidelijk een signalement kunnen

opmaken. Verder elementaire begrippen over anatomie en physiologie der huisdieren (voornamelijk paard, hond, kat) voor zoover onontbeerlijk, te weten in verband met het praktische werk. Zij moeten weten wat wel en wat niet bruikbaar is voor verbandmateriaal en hoe zich te behelpen met de beschikbare middelen. Al deze dingen worden theoretisch onderwezen en in praktijk getoetst. De bekende proefhonden Queen en King, een paar allerliefste cocker spaniëls, laten zich geduldig allerlei verbanden aanleggen. ☼ Op het diploma staan instructies en wenken, waarvan wij hier eenige laten volgen, omdat zij voor een ieder die met dieren omgaat, van veel waarde zijn:

Instructies en wenken.

Denk er steeds aan dat dieren bang zijn voor den mensch, daardoor *verzetten* zij zich. — Treedt kalm en doortastend op, en spreek de dieren toe. Tracht u te verplaatsen in den gedachtengang van het dier, gevekt dan vertrouwen. — Hebt vooral veel geduld en gebruikt zoo min mogelijk dwangmiddelen. — Stelt u nooit onnoodig aan gevaar bloot door al te goed vertrouwend en roekeloos te worden. — Kom nooit te dicht bij de achterbeenen van groote dieren, tenzij de noodige voorzorgen zijn genomen. — Nader nooit een dier onverhoeds. — Geeft het dier gelegenheid zich vertrouwd te maken, laat het zijn nieuwsgierigheid bevredigen alvorens ge zijn vertrouwen vraagt. — Weest zonder angst te verraden, steeds op uw hoede om eigen letsel te voorkomen. ☼ M.G.'len en P.V.'s die hulp verleen, moeten, zoo eenigszins mogelijk, steeds

in uniform hunne diensten verrichten. Bij hulpoproep zullen zij, meestal met tweeën, zich naar den aanvrager begeven of naar de plaats van het ongeluk. — Zij zijn steeds in het bezit van hun legitiematiediploma en hebben rapportformulieren bij zich. — De oudst aanwezige neemt de leiding en verantwoording. — Zij verleen kalm en waardig hunne

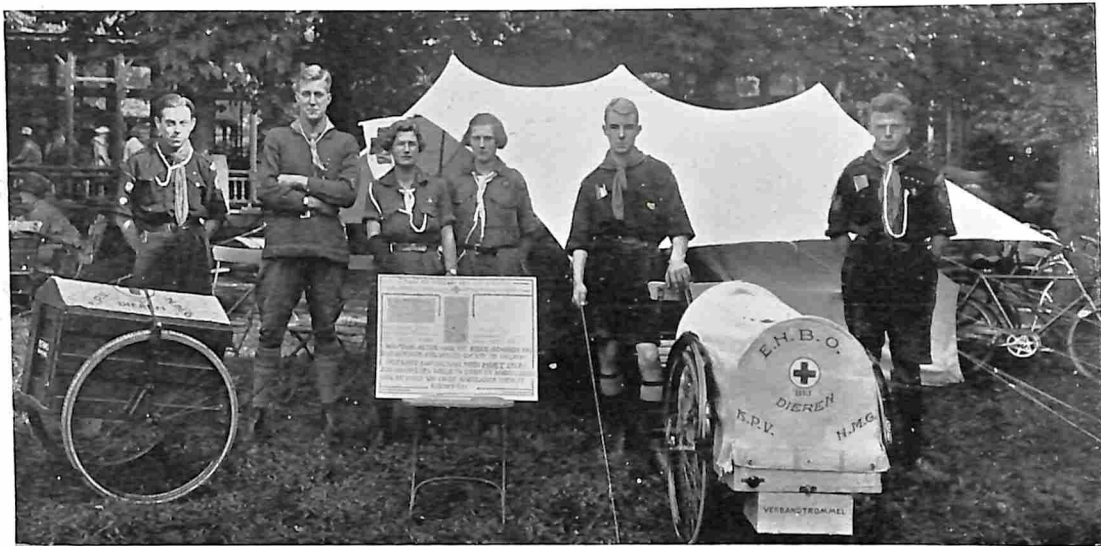

Foto W. P. Zeijlemaker.

BRIGADE VOOR EERSTE HULP BIJ ONGELUKKEN AAN DIEREN.
PADVINDERS MET DIERENAMBULANCE.

diensten. — Zij negeeren alle mogelijke aanmerkingen of afkeuringen van omstanders. — Zij blijven altijd beleefd en verzoeken op correcte wijze omstanders, die hen in hun werk hinderen, zich te verwijderen. — Zij volgen onmiddellijk alle, door een eventueel aanwezigen dierenarts of de politie te geven bevelen, onvoorwaardelijk op. — Zij houden zich op een hooge uitzondering na, streng aan alle verkeersregelingen te Haarlem en Omstreken. — Zij nemen geen geld voor hunne verleende diensten, met uitzondering voor op verzoek verricht ziekenvervoer. — De oudst aanwezige maakt van elk geval, ook voor ziekenvervoer, een duplicaat rapport, het origineel wordt den eigenaar of den behandelenden dierenarts overhandigd, wien verzocht wordt beide rapporten voor gezien te tekenen. — Zij reinigen en desinfecteeren zoo noodig na elk vervoer de gebruikte materialen en houden het controleboekje in den verbandtrommel bij. — Zij geven de duplicaatrapporten ter bekende plaatse af. — Zij brengen hunne klachten over tegenwerking van wie ook ter bevoegde plaatse over. — De rapporten over Dierenmishandeling worden in duplo schriftelijk opgemaakt en ondertekend en hierin wordt vermeld: Nauwkeurige beschrijving van plaats, straat, No. etc., dag, uur, voor of namiddag. — Naam eigenaar (staat vaak op den wagen). — Signalement van het dier. — Signalement van den geleider of overtreder. — Beschrijving van den wagen, no.'s. letters, telefoonnummers. — Beschrijving van den aard van de mishandeling. — Namen van eventuele getuigen (boven de 16 jaar). ☼ De brigade staat voor iedereen en voor alle dierenartsen te Haarlem en

omstreken steeds ter beschikking. De leden volgen den wensch van den aanvrager onvoorwaardelijk op. Wanneer zij echter zelf hebben te beslissen (in gevallen wanneer b.v. de eigenaar onbekend is) dan worden de dieren vervoerd naar de modelkliniek van dierenarts dr. Kok. Daar worden zij kosteloos opgenomen en behandeld, en indien geen redding mogelijk is, pijnloos afgemaakt. Komt later de eigenaar zijn dier opeischen, dan wordt er geen vergoeding gevraagd. ☼ Dat de jongelui enthousiast zijn blijkt wel uit het feit dat zij vervaardigden de twee zeer doelmatig ingerichte brancards. Aan Boud Hasselbach, vaandrig — en Jan van 't Hoen, patrouilleleider van troep V, komt de eer toe, de eerste brancards te hebben ontworpen en gemaakt. Aan een derde is men nu bezig; maar al maken zij 't zelf, het materiaal kost geld. Daarom zijn giften als fietswielen, ijzer, hout, stukken linnen enz. de jongelui zeer welkom. Misschien verrast een vriendelijke lezer van dit artikel hen? De cursussen worden door dierenarts dr. Kok belangeloos gegeven; evenals de te gebruiken verbandmiddelen en de verbandtrommels. Dat deze naast zijn drukke praktijk nog zooveel voor het noodlijdende dier doet, zal zeker een ieder waardeeren. ☼ Tot op heden is de dienst nog niet officieel gepubliceerd. Wel werd op aanvraag, ook door de politie, al dikwijls hulp gevraagd en ook verleend. Ook op hondentoonstellingen werd geassisteerd; om den dienst echter zonder stoornis te laten werken moeten er nog meer brancards en geroutineerde krachten zijn. Uit den aard der zaak komen nog al eens mutaties voor door verhuizing, ziekte enz. Ook mag het schoolwerk er niet onder lijden. Maar de animo voor den cursus 1924—'25 is zoo groot, dat spoedig over voldoende leden zal kunnen worden beschikt. ☼ Krijgen de leden der brigade nu altijd die waardeering en medewerking, waarop zij krachtens hun liefdewerk recht hebben? Helaas is dit niet altijd het geval. Het werk der brigade heeft dikwijls veel critiek te verdragen. Van niets ter wereld weet „het publiek” meer dan van ongevallen bij dieren. En ondeskundige sentimenterende opmerkingen worden den brigademedleden niet gespaard. Maar steeds hebben zij hun instructies getrouw, zich er boven gesteld; begrijpende dat hun padvindings-zinspreuken „weest bereid” en „waakt” ook gelden voor onze dieren.

IDA JOH. W. DE VRIES.

ALS DE VRIJHEID WENKT

4) door H. E. KUYLMAN.

ZOO gebeurde het, dat op het oogenblik, dat de oude eend weifelde de tocht door de schuur voort te zetten, zij door den zoon van den eigenaar werd verrast. Op 't kantje af ontsnapte zij en alhoewel zij door angstig geroep en voorgewende kreupelheid den jongen een oogenblik verleide om haar te achtervolgen, zoodat haar kinderen gelegenheid kregen om zich te verbergen, gelukte het aan een drietal niet, te ontkomen en werden deze opgesloten in een kistje, waar zij onder angstig gepiep om moeder riepen. Toen de avond aanbrak, sloop langs de diepe paden van het plantsoen, dat zich tot den zeeoever uitstreckte, een gebogen gestalte met een zevental kleine bonte figuurtjes achter zich. Bij het keffen van een hond ging een siddering door het troepje en angstig drukten zij zich op den bodem, tot

Foto W. P. Zeijlemaker.

BRIGADE VOOR EERSTE HULP BIJ ONGELUKKEN AAN DIEREN.

de stilte terugkeerde. Toen een aanhoudend ruischen hun oor bereikte, gingen de trippelende pootjes hoe langer hoe sneller, want in dat ruischen klonk de stem der vrijheid, de vrijheid, die hen riep, die onbegrensd zich uitstreckte van kust tot horizon, waar zee en lucht ineenvloeiden. Met een jubelkreet wierp de oude eend zich van het betonnen looppad langs den oever in het water en luid piepend volgden hare kinderen haar. ☼ En geruischloos verdwijnen, als schimmen in een tooverland, de eenden, over het door het blauwe licht der volle maan beschenen oppervlak der zee en op de in de wijde deining uitkringelende golfjes tintelen en schitteren diamanten van het zuiverste water. Vóór de morgen daagt hebben zij den rietvijver bereikt, en schijnen in hun blijdschap te vergeten, dat zij een deel van hun gezelschap hebben moeten achterlaten. ☼ In den eendenvijver, omgeven door fijn gaas, zwemmen acht jonge eendjes en hun moeder. Zij zijn ongeveer drie dagen oud en hebben geel met groene pakjes aan. Behalve den roep van de moeder kennen zij ook de stem van hun verzorger over het water, als deze stukjes brood toewerpt. ☼ Ook dezen morgen komt hij weer, doch nu brengt hij iets anders. 't Is een bont eendje, dat hij in het water tusschen de andere eenden plaatst en dat, ternauwernood de vrijheid voelende, onderduikt en zich dan angstig onder den wal verschuilt. Van de drie, die door den mensch gevangen waren, was deze eene overgebleven, de andere hadden zich den kop te pletter gestooten tegen de wanden van het kistje in hun pogingen om vrij te komen. ☼ Angstig begluurde het eendje van zijn schuilplaats uit de omgeving, waarvan iets vijandigs uitging. Daar zag het een vijand waarvoor het gewaarschuwd was door moeder bij de eerste ontmoeting in den zandweg en onophoudelijk rook het de geur, die moeder hun geleerd had te schuwen. Het zag met verwondering, hoe de andere eendjes,

Foto W. P. Zeijlemaker.

BRIGADE VOOR EERSTE HULP BIJ ONGELUKKEN AAN DIEREN.

die hem soortgenooten toeschenen, den man durfden naderen en in het geheel geen vrees toonden. Ook in de stem van de oude eend voelde het verwantschap en daar ook deze geen enkel teeken van angst liet zien, durfde het kleine, wilde ding zich een weinig oprichten en kwam ten laatste, zich daar waarschijnlijk eenzaam gevoelende, uit zijn schuilhoek te voorschijn en zwom weifelend naar de andere eendjes. Deze zagen echter in die weifeling een soort terughoudendheid, die hun vijandig leek, en nijdig schoten eenige belhamels op den vreemdeling toe en pikten met hunne kleine, nog weeke snedjes in het dons van „Bontje”. Angstig piepend vluchtte het, en toen trok moeder natuur zich het lot van den kleinen zwerver aan. In dit piepen hoorde de moedereend den angstkreet van een jong, en klapwiekend schoot zij tusschen de vechtenden in en nam het vreemde kind in bescherming, het tegelijkertijd als pleegkind aannemende. De man had dit

westenwind opgestuwd, tegen een der sluisdeuren een tapijt van eendenkroos lag gespreid, dat als een tafeltje welbereid, een overvloed van versnapering aan de eenden bood. Toen de eenden de beperkte ruimte mochten verlaten en zoo plotseling die onbegrensde wijde voor zich zagen, schrokken zij er een oogenblik voor terug en hoog opgericht spiedde de moeder of ook eenig onraad, meestal slechts vertegenwoordigd door een keffenden hond, in de nabijheid was. Toen zonk de kop naar de laagte, de hals strekte zich, en sluipend, evenals hare wilde stamgenooten doen, gleed ze door het gras van den slootwal, door het smalle eendenpaadje naar den berm, schoot, hare kinderen roepend, over den weg en wierp zich toen in de gracht, met kracht het water opzweepend en luide hare tevredenheid uitend, nu zij ongedeerd dit terrein had bereikt. Aanvankelijk schoolden de jongen eerst achter haar, maar weldra werden zij brutaler en niet lang duurde het of ze waren

overal verspreid in het kroos of onder den overhangenden wal, ploeterend en smakkend, hunne vrijheid in al hare volheid genietend. Wie echter niet zoo gauw eigen was in deze nieuwe omgeving, was Bontje. 't Scheen of het eerst vertrouwd moest geraken met dat nieuwe; door geboorte in hem gelegd, door de wilde moeder aangekweekt, door den leidenden vader bijgebracht, was het wilde eendje wantrouwend jegens alles wat hem vreemd was. Niet zoo blind van vrouwen als zijn zusjes en broertjes in het zich onder bescherming stellen van de moeder, aanvaardde Bontje wel hare zorgen, doch bleef nooit in gebreke om zelf ook de voorzichtigheid te betrachten. Daarom liet het nu ook zijn oog gaan over het watervlak, toen het plotseling be-roering zag onder een omvangrijke waterplant en zijn blik als gehypnotiseerd op deze plaats bleef rusten. Scherp tuurde het onder water en toen voer eene siddering door zijn lijf. Doodelijke angst beving hem, want twee wreede koude oogen keken Bontje onafgebroken aan, trokken hem als 't ware naar hen toe, zoodat het eendje zich niet uit de verlamming, die de schrik teweeg gebracht had, kon ontworstelen. Alles aan dat schrikbeeld was wreed. De platte, sterke kaken, de scherpe binnenwaarts staande tanden, de overweldende kassen der oogen en zelfs zijn gestreepte

Foto van Kankowsky.

JONGE JOEGOSLAVIËROP DEN ARM ZIJNER MOEDER.

zijn zilvergeld overal heenstrooide en de bruine beuk zijn diepe zomerkleur begon te krijgen. Langs den slootkant onder de hagen en in het lange gras schitterde het eereprijs en wedijverde met het blauw van den hemel, en in de weide was het één bonte mengeling van kleuren. Groote ganzebloemen, met lachende zonnehartjes, glanzende boterbloemen op lange, stevige stelen, zacht paarse knautias en roze dagkoekoeksbloemen bloeiden tusschen de trillende bevertjes en wilde zuring en vormden een bouquet van harmonieerende kleuren. Waar de dotterbloem hare schoonheid ten toon had gespreid, groeide nu de sierlijke lisch, terwijl door het hout de witte windekelken omhoog klommen en de kamperfoelie hare grillige bloemen in geurende guirlanden liet afhangen. Lente vierde hoogtij en toen het feest in vollen gang was, kwam op een goeden morgen de man bij den eendenvijver en trok de schuif open, die toegang gaf tot een wijdere wereld, namelijk een sloot en verderop de stadsgracht, waar nu, door den

huid, dat alles sprak van onverbiddelijke wreedheid. En steeds priemde de hypnotiseerende blik door het water en trok Bontje naar zich toe. Langzaam ving de geweldige staart met de breed uitgespreide vin aan te zwaaien, een trilling gleed over de buik- en rugvinnen, de oogen schoten vuur en met een plotseligen ruk vloog de snoek vooruit, greep naar de oranje pootjes van zijn slachtoffer, miste deze en sloeg toen met eene geweldige zwaaiing van de staart naar het vluchtende eendje en smakte het half bewusteloos op de krooslaag, waar het toen stil bleef liggen, doodstil, verdoofd door den klap. Het kroos droeg het wieklooze lijfje en redde daardoor Bontje, die den dood zoo nabij was geweest. Op de donkere plek onder de waterplant loerde de tijger der wateren, onbeweeglijk stond hij daar, alsof hij niet van de plaats was geweest en hij wachtte, onbewogen, met koude, wreede oogen, totdat wederom eene prooi hem zou naderen.

(Wordt vervolgd).